

Asia: VN/27085/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi poliisilakia siten, että siihen lisättäisiin uusi 5 b luku, jossa säädettäisiin poliisin rikostiedustelukeinoista ja niiden käytöstä uhkaperusteisessa rikostiedustelussa. Myös poliisilain salaisia tiedonhankintakeinoja koskevaan 5 lukuun ehdotetaan muutoksia, jotka osaltaan vahvistaisivat poliisin rikostorjuntaa. Poliisilain 4 lukuun ehdotetaan lisättäväksi säännökset, jotka mahdollistaisivat niin sanottujen automaattisten keräinten käytön avoimiin lähteisiin kohdistuvan tiedon haussa ja tallentamisessa. Tullilla on ollut mahdollisuus osallistua hallituksen esityksen valmisteluun työryhmässä. Tullin valmistelussa esittämät näkökohdat on otettu huomioon hallituksen esitysluonnoksessa.

Esitykseen sisältyvillä tiedonluovutusta koskevilla säännöksillä mahdollistetaan tiedon luovuttaminen Tullille esitutkintaviranomaisena toiminnan suuntaamiseksi, rikoksen estämiseksi ja tiettyjen törkeiden rikosten selvittämiseksi. Lisäksi esityksen mukaan rikostiedustelukeinolla saatuja tietoja voidaan luovuttaa, jos ilmaisemiseen on yksittäistapauksessa painava syy hengelle tai terveydelle vaarallisen tapahtuman, vapauteen kohdistuvan rikoksen tai huomattavan ympäristö-, omaisuus- tai varallisuusvahingon estämiseksi taikka kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi. Tulli pitää tiedon luovutusta koskevia säännöksiä tärkeinä oman toimintansa kannalta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Tullin henkilötietojen käsittelystä Tullissa annettua lakia ja sen 20 §:ä. Säännöksen mukaan Tulli voisi jatkossa luovuttaa myös tietolähdetietoja sekä tullin- ja verovalvonnan tietoja. Tietolähdetietojen osalta muutos vastaa poliisin ja Rajavartiolaitoksen henkilötietolakien säännöksiä. Tulli kannattaa tätä muutosta lainsäädännön systematiikan kannalta.

Sitä vastoin tullin- ja verovalvonnan tietojen osalta Tulli esittää, että noudetaan vastaavaa systematiikkaa kuin Verohallinnon tietojen luovutuksen osalta esitetään. Tulli esittää, että edellä

mainittuun 20 §:än lisätään 2 momentti, jonka mukaan Tulli voi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä sellaisia lain 12 §:ssä säädettyjä tulli- ja verovalvonnan tietoja, jotka ovat tarpeellisia poliisilain 5 b luvun 3 §:n mukaisten uhkien torjumiseksi tai rikoksen estämiseksi. 12 §:n mukaiset tulli- ja verovalvonnan tiedot vastaavat pitkälti Verohallinnon verovalvontaa koskevia tietoja. Koska Verohallinnon tiedonluovutus on kytketty em. tarkoituksiin ja koska Tullin osalta on kyse samankaltaisista tiedoista, Tullin näkemyksen mukaan on ennen kaikkea lain systematiikan takia Tullin ja Verohallinnon tiedonluovutussäännösten oltava mahdollisimman identtisiä.

Tulli kannattaa muilta osin esitystä ja pitää sitä tärkeänä siihen kirjattujen tavoitteiden kannalta.

Valtiovarainministeriössä on käynnistetty Tullin rikostiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi. Hankkeen tarkoituksena on valmistella esitys Tullin rikostiedustelua koskevasta toimivallasta ja sitä koskevista tiedonhankintakeinoista sekä ehdottaa muutoksia Tullin tiettyihin tullirikostorjuntaa ja salaista tiedonhankintaa koskeviin toimivaltuuksiin.

Alamäki-Karkiainen Pirkko
Tulli.fi